

[פ"ד ה"ד [לה].]

המתפלל צריך להסב פניו לכותל

צריך אדם להסב פניו לכותל להתפלל.

בבלי ה: הלשון: שלא יהיה דבר חוצץ בינו לכותל²⁶.

[פ"ד ה"ד [לה].]

ויסב חזקיהו אל הקיר

ויסב חזקיהו פניו אל הקיר. באי זה קיר נשא עיניו? רבי יהושע בן לוי אמר: בקירה של רחב נשא עיניו, כי ביתה בקיר החומה אמר לפניו רבונו של עולם רחב הזונה שתי נפשות הצילה לך ראה כמה נפשות הצלת לה וכו'. רבי חנינא בר פפא אמר: בקירות בית המקדש נשא עיניו, בתתם ספם את סיפי ומזוזותם אצל מזוזותי והקיר ביני וביניהם, בני אדם גדולים היו ולא היו יכולין לעלות ולהתפלל בבית המקדש בכל שעה והיו מתפללין בתוך בתיהם, והקב"ה מעלה עליהם כאילו מתפללין בבית המקדש, אבותיי שעשו לך את כל השבח הזה על אחת כמה וכמה. רבי שמואל בר נחמן אמר: בקירה של שונמית נשא עיניו וכו'. ורבנן אמרי: בקירות לבו נשא עיניו וכו'.

בבלי י: מובאות רק הדעות של קירות ליבו ושונמית.

[פ"ד ה"ה [לה].] • בבלי ל: • פ"ד ה"ה [לה].]

קודש הקודשים של מעלה ושל מטה

ואם לאו (שאינו יכול לכוון את הרוחות על החמור) יכוין את לבו כנגד בית קדש הקדשים. לאי זה בית קדש הקדשים? רבי חייא רבא: כנגד קדשי הקדשים שלמעלן, רבי שמעון בן חלפתא אמר: כנגד בית קדש הקדשים שלמטן. אמר רבי פינחס: לא פליגין, בית קדשי הקדשים שלמטן מכוון כנגד בית קדש הקדשים שלמעלן.

בבלי גם כן כתב שיכוון את ליבו כנגד קודש הקודשים, אך לא דן האם הוא קודש הקודשים של מעלה או של מטה.

[פ"ד ה"ו [לו].] • בבלי ל: • פ"ד ה"ו [לו].]

שיעור הפסק בין תפילות סמוכות ולאחר התפילה

את שמע מינה שאדם מתפלל ומהלך ד' אמות ומתפלל של מוסף. אמר רבי אבא: ולא סוף דבר עד שיהלך ד' אמות, אלא אפילו שהא כדי הילוך ארבע אמות.

בבלי נחלקו האם השיעור הוא כדי שתחונן דעתו או כדי שתתחולל דעתו, ולא הובא שיעור ארבע אמות. והשו"ע (א"ח סי' קה סעיף א) פסק כירושלמי. והרמ"א (א"ח סי' קכג סעיף ב, בשם הב"י) למד מכך גם שיחיד המתפלל יעמוד במקום שכלו פסיעותיו כשיעור ארבע אמות.

[פ"ד ה"ו [לו].]

האל הקדוש ושומע תפילה

הירושלמי כאן הובא (בשינוי קל) גם בברכות פ"ג ה"ב [כד:], ועיין מה שכתבנו שם.

²⁶ נראה שקשור לכך שדרך הירושלמי לנקוט לשון חיובית (להסב פניו) במקום שלילית בבבלי (שלא יהיה דבר חוצץ). עיין בפרק "שיטות הירושלמי והבבלי" סעיף עו.